

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1996

Uverejnené: 18.06.1996 Časová verzia predpisu účinná od: 01.04.2004 do: 30.04.2004

168

ZÁKON

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

zo 17. mája 1996

o cestnej doprave

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet právnej úpravy

(1) Tento zákon upravuje podmienky podnikania v cestnej doprave a pôsobnosť orgánov štátnej správy v cestnej doprave, samosprávnych krajov a obcí (ďalej len „správny orgán“).

(2) Tento zákon sa s výnimkou § 20 nevzťahuje na

- a) cestnú nemotorovú dopravu,
- b) cestnú dopravu, ktorá nie je podnikaním,
- c) cestnú dopravu, ktorú právnické osoby a fyzické osoby vykonávajú v súvislosti s podnikaním výlučne pre vlastnú potrebu,
- d) nákladnú cestnú dopravu vykonávanú cestnými nákladnými vozidlami, ktorých celková hmotnosť vrátane prípojného vozidla nepresahuje 3,5 t,
- e) osobnú cestnú dopravu vykonávanú cestnými osobnými vozidlami, ktorých celková obsaditeľnosť nepresahuje deväť osôb vrátane vodiča s výnimkou vozidiel taxislužby.

DRUHÁ ČASŤ

PODNIKANIE V CESTNEJ DOPRAVE

PRVÁ HLAVA

VŠEOBECNÉ A OSOBITNÉ PODMIENKY PODNIKANIA

§ 2

Základné ustanovenia

(1) Podnikať¹⁾ v cestnej doprave možno iba na základe povolenia správneho orgánu.

(2) Podľa tohto zákona sa povoľuje podnikanie v pravidelnej autobusovej doprave, v medzinárodnej nepravidelnej autobusovej doprave, v medzinárodnej nákladnej cestnej doprave a v

medzinárodnej taxislužbe. Podnikanie v ostatnej cestnej doprave je živnosťou podľa osobitného predpisu.²⁾

(3) Podnikať v cestnej doprave možno povoliť fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá preukáže, že okrem všeobecných podmienok podnikania podľa osobitného predpisu³⁾ spĺňa aj podmienku odbornej spôsobilosti a finančnej spoľahlivosti podľa tohto zákona. Podmienku odbornej spôsobilosti právnickej osoby musí spĺňať jej zodpovedný zástupca (§ 3 ods. 2). Ustanovenia osobitného predpisu o prekážkach v podnikaní⁴⁾ sa vzťahujú aj na podnikanie v cestnej doprave podľa tohto zákona. Finančná spoľahlivosť je podmienkou aj na vydanie koncesnej listiny na podnikanie v ostatnej cestnej doprave, ktorá je živnosťou.

(4) Správny orgán aspoň raz za päť rokov od udelenia povolenia na podnikanie skúma, či sú splnené podmienky podľa odseku 3. Ak zistí, že v čase kontroly nie je splnená požiadavka finančnej spoľahlivosti, ale vzhľadom na celkové hospodárenie dopravcu možno predpokladať, že na základe finančného plánu bude táto požiadavka splnená, môže určiť dodatočnú lehotu na splnenie tejto podmienky, ktorá však nesmie prekročiť dobu jedného roka.

§ 3

Odborná spôsobilosť

(1) Odborná spôsobilosť sa preukazuje osobitne pre vnútroštátnu cestnú dopravu a osobitne pre medzinárodnú cestnú dopravu úspešným vykonaním písomnej skúšky pred skúšobnou komisiou za účasti aspoň dvoch členov tejto komisie. Hodnotenie písomnej skúšky vykoná skúšobná komisia zriadená podľa tohto zákona. Písomná skúška môže byť doplnená ústnou skúškou. O potrebe vykonať ústnu skúšku rozhodne skúšobná komisia na základe výsledkov písomnej skúšky. Ústna skúška sa nemusí konať, ak sa v písomnej skúške dosiahol požadovaný výsledok.

(2) Skúšobná komisia môže uznať za odborne spôsobilého bez skúšky toho, kto

- a) v rozsahu požadovaných odborných tém získal vysokoškolské vzdelanie alebo úplné stredoškolské vzdelanie alebo
- b) má najmenej päť rokov odbornej praxe v riadiacej funkcii s náplňou činnosti v odbore cestnej dopravy, od ktorej neuplynuli dva roky.

(3) Tomu, kto nepreukáže, že je odborne spôsobilý, možno povoliť podnikáť v cestnej doprave, len ak na podnikanie určí odborne spôsobilého zodpovedného zástupcu. Na zodpovedného zástupcu sa vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu.^{4a)}

(4) Skúšobné komisie zriaďuje a ich členov vymenúva a odvoláva Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) pre jeden alebo pre niekoľko krajov; komisia preskúša žiadateľa do troch mesiacov od podania žiadosti o povolenie na podnikanie v cestnej doprave.

(5) Tomu, kto vykonal skúšku alebo bol uznaný za odborne spôsobilého bez vykonania skúšky, správny orgán vydá na návrh skúšobnej komisie osvedčenie. Osvedčením sa preukazuje odborná spôsobilosť pri udeľovaní povolenia podnikáť v cestnej doprave (§ 2).

(6) Podrobnosti o zriaďovaní a činnosti skúšobných komisií, o obsahu, rozsahu a priebehu skúšky a o osvedčeniach o odbornej spôsobilosti ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 3a

Finančná spoľahlivosť

(1) Finančná spoľahlivosť je schopnosť žiadateľa o podnikanie finančne zabezpečiť začatie a riadne vykonávanie cestnej dopravy.

(2) Finančná spoľahlivosť sa preukazuje dostatočným vlastným imaním^{4b)} účtovnej jednotky, ktoré musí dosiahnuť na prvé motorové vozidlo aspoň 9 000 EUR a na každé ďalšie motorové vozidlo aspoň 5 000 EUR a na vozidlo taxislužby aspoň 1 000 EUR alebo ich ekvivalent v slovenských korunách. Ak ide o žiadateľa účtujúceho v sústave podvojného účtovníctva, výška vlastného imania sa zistí z riadnej účtovnej závierky zostavenej za účtovné obdobie, to znamená zo súvahy zostavenej k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka. Ak ide o žiadateľa účtujúceho v sústave jednoduchého účtovníctva, výška vlastného imania sa zistí k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka ako rozdiel majetku celkom a záväzkov celkom.

(3) Ak žiadateľ pri podaní žiadosti o povolenie podnikat' nepreukáže výšku vlastného imania spôsobom podľa odseku 2, môže ju preukázať výpisom z obchodného registra s uvedením základného imania obchodnej spoločnosti, majetkovým priznaním nie starším ako tri roky alebo zmluvou o ručení uzatvorenou s bankou alebo s pobočkou zahraničnej banky, alebo zmluvou o poistení s poisťovňou, alebo zmluvou o kúpe prenajatej veci s obchodnou spoločnosťou, ktorá sa zaoberá prenajímaním vecí s možnosťou ich odkúpenia nájomcom a ktorá má s dopravcom zmluvu o kúpe cestného motorového vozidla, na ktoré sa preukazovanie finančnej spoľahlivosti vzťahuje.

(4) Podrobnosti o preukazovaní finančnej spoľahlivosti ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 4

Všeobecné povinnosti dopravcu

(1) Kto podniká v cestnej doprave (ďalej len „doprovca“), je povinný

- a) vykonávať cestnú dopravu podľa prepravného poriadku dopravcu (ďalej len „prepravný poriadok“) (§ 5),
- b) označiť každé vozidlo používané na podnikanie svojim obchodným menom,
- c) zabezpečiť v rozsahu poskytovaných dopravných a súvisiacich činností ďalšie vybavenie potrebné na prevádzku, údržbu, technickú kontrolu, parkovanie a garážovanie vozidiel a na starostlivosť o osádky vozidiel, o cestujúcich a o náklad (ďalej len „technická základňa“),
- d) zabezpečiť, aby v každom vozidle, ktoré sa používa na podnikanie, bol doklad o oprávnení podnikat',
- e) zabezpečiť, aby všetky vozidlá, ktoré sa používajú na podnikanie, parkovali alebo garážovali vo vlastných priestoroch alebo na vymedzených stanovištiach v obci, ak obec zriadila na takéto účely vymedzené priestory,
- f) byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel⁵⁾ a činnosťou osádok vozidiel cestujúcim, odosielateľom, príjemcom vecí a tretím osobám.

(2) Ak sú splnené podmienky podľa prepravného poriadku a umožňujú to prepravné podmienky, najmä technický stav, obsaditeľnosť alebo vyťažiteľnosť vozidla a spôsobilosť vodiča,⁶⁾ a nebránia tomu príčiny, ktoré nemožno odvrátiť, dopravca je povinný vykonať prepravu (ďalej len „prepravná povinnosť“).

(3) Podrobnosti o označovaní vozidiel obchodným menom a o technickej základni dopravcu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 5

Prepravný poriadok

(1) Podmienky, za ktorých sa prepravujú osoby, ich batožina a veci v cestnej doprave, upravuje prepravný poriadok. V prepravnom poriadku sa uvedie, najmä

- a) za akých podmienok možno s dopravcom uzavrieť zmluvu o preprave osôb alebo zmluvu o preprave vecí,⁷⁾
- b) rozsah prepravnej povinnosti,
- c) rozsah práv a povinností cestujúcich, odosielateľov a príjemcov vecí pri preprave,
- d) podmienky prepravy detí, telesne postihnutých osôb a zrakovo postihnutých osôb, príručnej a cestovnej batožiny a domácich zvierat,⁸⁾
- e) rozsah zodpovednosti dopravcu pri nedodržaní podmienok prepravy a z toho vyplývajúce nároky cestujúcich, odosielateľov a príjemcov vecí, najmä náhrada škody, vrátenie cestovného a zľavy na cestovnom,
- f) požiadavky na odosielateľov vecí (zásielok).

(2) Dopravca, ktorý vykonáva viac druhov cestnej dopravy, vydá prepravný poriadok osobitne pre každý z nich.

(3) Prepravné poriadky sa vyhotovujú podľa vzorového prepravného poriadku, ktorý pre každý druh cestnej dopravy ustanoví všeobecne záväzný právny predpis. V ňom sa tiež ustanoví, ktoré ustanovenia musia byť súčasťou každého prepravného poriadku dopravcu a ktoré ustanovenia môže dopravca upraviť podľa vlastných potrieb.

DRUHÁ HLAVA

PRAVIDELNÁ AUTOBUSOVÁ DOPRAVA

§ 6

Základné ustanovenia

(1) Pravidelná autobusová doprava sa vykonáva na uspokojenie prepravných potrieb osôb ako pravidelne opakovaná preprava cestujúcich (ďalej len „cestujúci“) po vopred určenej trase dopravnej cesty s určenými zastávkami na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich (ďalej len „autobusová linka“), ktorých dopravca prepravuje podľa prepravného poriadku, cestovného poriadku a tarify. Súčasťou pravidelnej autobusovej dopravy je preprava príručnej batožiny, prípadne aj cestovnej batožiny, domácich zvierat a autobusových zásielok.

(2) Pravidelnú autobusovú dopravu možno vykonávať pre vopred nevymedzený okruh cestujúcich alebo pre vopred vymedzený okruh cestujúcich s vylúčením ostatných cestujúcich.

(3) Verejná pravidelná autobusová doprava je vnútroštátna preprava cestujúcich na autobusovej linke medzi dvoma alebo viacerými obcami, najmä diaľková autobusová doprava, medzinárodná autobusová doprava, prímestská autobusová doprava alebo na území obce mestská autobusová doprava.

(4) Osobitná pravidelná autobusová doprava je najmä preprava zamestnancov zmluvného dopravcu, preprava žiakov škôl, preprava cestujúcich leteckého dopravcu na letisko a z letiska, ak sa vykonáva na autobusovej linke.

(5) Dopravca v pravidelnej autobusovej doprave je ten, kto vykonáva prepravu cestujúcich aspoň na jednej autobusovej linke podľa tohto zákona.

(6) Vnútroštátnu pravidelnú autobusovú dopravu môže vykonávať iba vnútroštátny dopravca.

§ 7

Dopravná licencia

(1) Pravidelnú autobusovú dopravu je oprávnený vykonávať dopravca⁹⁾ na základe dopravnej licencie, ktorú udeľuje a odníma správny orgán. Na každú autobusovú linku je potrebná samostatná dopravná licencia; to neplatí na dopravnú licenciu, ktorú udeľuje obec podľa § 30.

(2) Povolíť zriadenie autobusovej linky možno, ak

- a) žiadateľ splňa podmienky podľa § 2,
- b) spôsob vedenia autobusovej linky zabezpečí účelne a najmä vo vnútroštátnej pravidelnej autobusovej doprave z celospoločenského hľadiska hospodárne uspokojenie predpokladaných prepravných potrieb obyvateľstva,
- c) pravidelnú autobusovú dopravu na trase jej dopravnej cesty umožňuje stav a priepustnosť ciest, bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky,
- d) na vykonávaní vnútroštátnej pravidelnej autobusovej dopravy má záujem štát, samosprávny kraj alebo obec,
- e) žiadateľ vlastní alebo má prenajatú technickú základňu primeranú k zamýšľanej prevádzke.

(3) Udelenie dopravnej licencie možno viazať na splnenie povinnosti. Predmetom splnenia povinnosti môže byť výkon vo verejnom záujme, ktorý je dopravca nútený prevziať a ktorý by z hľadiska svojich obchodných záujmov nevykonal vôbec alebo nevykonal v požadovanom rozsahu pre jeho ekonomickú nevýhodnosť (ďalej len „výkon vo verejnom záujme“).

(4) V rozhodnutí o udelení dopravnej licencie možno žiadateľovi uložiť tiež povinnosť

- a) uviesť druh autobusov,
- b) zabezpečiť vedenie spoja v nadväznosti na iný druh dopravy,
- c) viesť na pravidelnej autobusovej linke určený minimálny počet spojov alebo maximálny počet spojov,
- d) zabezpečiť prepravu zdravotne postihnutých osôb.

(5) Ak obsahom povinnosti je výkon vo verejnom záujme, dopravcovi prináleží náhrada predpokladanej straty. Náhrada predpokladanej straty sa dohodne v zmluve o výkone vo verejnom záujme (§ 15).

(6) Dopravná licencia sa udeľuje vo vnútroštátnej pravidelnej autobusovej doprave na osem rokov, v medzinárodnej pravidelnej autobusovej doprave na päť rokov, ak žiadateľ nepožiada o kratší čas. Platnosť dopravnej licencie zaniká uplynutím tohto času. Dopravná licencia sa udelí znova, ak sú splnené podmienky podľa tohto zákona.

(7) Na dočasné prenechanie autobusovej linky inému dopravcovi,¹⁰⁾ na zmenu trasy autobusovej linky a na zmenu spôsobu vykonávania pravidelnej autobusovej dopravy je potrebná zmena dopravnej licencie. Na prevod autobusovej linky¹¹⁾ je potrebné odňatie dopravnej licencie doterajšiemu dopravcovi a udelenie dopravnej licencie inému dopravcovi. V prípade prevodu autobusovej linky na iného dopravcu možno novému dopravcovi dopravnú licenciu udeliť len, ak

- a) trvajú podmienky podľa odsekov 2 a 3 a
- b) prevezme záväzky doterajšieho dopravcu.

(8) Na zrušenie autobusovej linky a na zastavenie pravidelnej autobusovej dopravy treba odňať dopravnú licenciu. Odňať dopravnú licenciu možno vtedy, ak

- a) dopravca prestal byť spôsobilý podnikateľ v cestnej doprave alebo zanikol,
- b) dopravca nie je schopný ďalej vykonávať pravidelnú autobusovú dopravu z technických alebo podnikateľských dôvodov,
- c) autobusová linka sa stala nepotrebnou alebo dopravca do 30 dní od právoplatnosti udelenej dopravnej licencie nezačal na nej prevádzku podľa schváleného cestovného poriadku,
- d) vykonávanie pravidelnej autobusovej dopravy neumožňuje stav a priepustnosť ciest alebo ohrozuje bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky.

(9) Podrobnosti o preukazovaní predpokladanej straty, o spôsobe jej výpočtu, o dokladoch, ktorými musia byť výpočty predpokladanej straty podložené a jej preukázanie doložené, ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 8

Osobitné povinnosti dopravcu

(1) Dopravca je okrem všeobecných povinností dopravcu (§ 4) povinný

- a) vykonávať pravidelnú autobusovú dopravu v súlade s dopravnou licenciou a so zmluvou o výkone vo verejnom záujme (ďalej len „prevádzková povinnosť“) po celý čas ich platnosti,
- b) prepravovať cestujúcich podľa tarify (ďalej len „tarifná povinnosť“) a vydať cestujúcemu, ktorý zaplatil cestovné, cestovný lístok,
- c) starať sa o bezpečnosť, pohodlie a pokojnú prepravu cestujúcich a o prepravu batožiny¹²⁾ a umožniť im používanie spoločenských a kultúrnych zariadení na autobusovej linke,
- d) postarať sa o bezpečnosť a zdravie cestujúcich a o ochranu ich batožiny, o zabezpečenie prvej pomoci a o náhradnú prepravu, ak sú účastníkmi dopravnej nehody,¹³⁾
- e) utvárať podmienky, ktoré umožňujú prepravu telesne postihnutých osôb a zrakovo postihnutých osôb, a zvýšiť pohodlie prepravy starých ľudí a matiek s malými deťmi,
- f) označiť každý autobus na autobusovej linke údajom o východiskovej (nástupnej) a cieľovej (výstupnej) zastávke, prípadne aj o zastávkach medzi nimi (ďalej len „nácestná zastávka“) u autobusov vybavených elektronickým zariadením na označenie smeru jazdy vozidla údajmi o cieľovej zastávke a nasledujúcej nácestnej zastávke, a ak ide o mestskú pravidelnú autobusovú dopravu, aj číslom linky,
- g) zabezpečiť zverejnenie a prístupnosť prepravného poriadku, cestovného poriadku a tarify, ako aj ďalších prevádzkových údajov a informácií potrebných pre cestujúcich v priestoroch prístupných verejnosti a podľa možnosti aj na zastávkach a v autobusoch,
- h) zabezpečiť na všetkých zastávkach autobusovej linky jej označenie a názov zastávky, číslo alebo iné označenie autobusovej linky a uverejnenie údajov o príchode jednotlivých spojov na zastávku a ich odchode a trvale ich udržiavať; ak ide o mestskú autobusovú dopravu, uvádzajú sa len údaje o odchode jednotlivých spojov zo zastávky; v prípadoch, ak je interval odchodov v ucelených časových obdobiach stále rovnaký a kratší ako 10 minút, možno uviesť len prvý časový údaj odchodu v každej hodine a opakujúci sa interval,
- ch) udržiavať zastávku, čakáreň a prístrešok pre cestujúcich a ďalšie priestory a zariadenia určené pre cestujúcich, ktoré zriadil, v prevádzkyschopnom stave a v čistote,
- i) informovať vhodným spôsobom verejnosť o zrušení autobusovej linky alebo o zmene jej trasy, o zmene cestovného poriadku a tarify, prípadne o iných zmenách na autobusovej linke, ktoré sú dôležité vo verejnom záujme, a to najmenej 15 dní vopred, ak ide o pripravované alebo vopred známe zmeny; inak informuje neodkladne, len čo sa o nich dozvie,

- j) zabezpečiť, aby osádka autobusu alebo iné oprávnené osoby dopravcu poskytli cestujúcim potrebné informácie týkajúce sa podmienok ich prepravy, najmä ich práv a povinností pri preprave, priebehu prepravy, cestovného, údajov o príchode a odchode spojov na autobusovej linke, možnosti prestupu na inú autobusovú linku alebo na iný druh dopravy,
- k) potvrdiť v cieľovej zastávke na požiadanie cestujúceho dĺžku meškania spoja, ak spoj meškal viac ako 20 minút; ak spoj nešiel vôbec, vydať o tom potvrdenie na východiskovej zastávke, nácestnej zastávke, a ak to nie je možné, v sídle dopravcu.

(2) Dopravca má prepravnú povinnosť (§ 4 ods. 2) voči každému cestujúcemu, ktorý sa chce prepraviť do zastávky na autobusovej linke a ktorý je v čase odchodu autobusu podľa cestovného poriadku na zastávke pripravený nastúpiť do autobusu.

(3) Dopravca prednostne prijme na prepravu cestujúceho s miestenkou a cestujúceho, pre ktorého je podľa prepravného poriadku vyhradené miesto v autobuse, napr. telesne postihnutú osobu alebo zrakovo postihnutú osobu.

(4) Na povinne miestenkových spojoch má dopravca prepravnú povinnosť voči cestujúcim s miestenkami kúpenými pred nastúpením do autobusu vo výdajni cestovných lístkov. Cestujúceho bez miestenky možno prijať na prepravu, ak autobus nie je plne obsadený cestujúcimi s miestenkami a cestujúci zaplatí cestovné i miestenku vodičovi alebo inému oprávnenému členovi osádky autobusu.

§ 9

Oprávnenia dopravcu

Dopravca je prostredníctvom vodiča alebo iného člena osádky autobusu, alebo iného svojho zamestnanca povereného výkonom kontroly (ďalej len „revízor“), alebo organizáciou prepravy (ďalej len „dispečer“) oprávnený dávať cestujúcim pokyny a príkazy na zaistenie ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Vodič alebo iný člen osádky autobusu, alebo revízor môže

- a) vylúčiť z prepravy osobu, ktorá nedodržiava prepravný poriadok, pokyny a príkazy dopravcu, zdržiava sa v autobuse neoprávnenne alebo svojím správaním narúša bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu, znečisťuje autobus alebo inak obťažuje cestujúcich, ako aj osobu nespôsobilú na prepravu podľa prepravného poriadku,
- b) uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, zaplatiť cestovné a úhradu (§ 14 ods. 3) alebo sa preukázať osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného a úhrady v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu (cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade neplnoletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu,
- c) vylúčiť z prepravy batožinu cestujúceho alebo jeho domáce zviera, ak sú prekážkou bezpečnej, pokojnej a pohodlnej prepravy cestujúcich alebo ak ohrozujú zdravie cestujúcich, alebo ak to neumožňujú prepravné podmienky, najmä obsaditeľnosť autobusu.

§ 10

Práva cestujúcich

(1) Cestujúci má právo

- a) na bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu autobusom spoja, na ktorý má cestovný lístok, miestenku, a to do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné,
- b) na prepravu príručnej batožiny, a ak to umožňujú prepravné podmienky alebo zmluva o preprave osôb, aj cestovnej batožiny a domácich zvierat tým istým autobusom,
- c) požadovať od osádky autobusu alebo od dispečera potrebné informácie týkajúce sa podmienok jeho prepravy,

d) na vrátenie cestovného a úhrad za batožinu a domáce zvieratá, ak sa preprava neuskutočnila, alebo na zľavu, ak sa preprava uskutočnila oneskorene alebo ak dopravca nedodržel svoje záväzky zo zmluvy o preprave osôb.

(2) Cestujúci s miestenkou kúpenou pred nastúpením do autobusu má právo na miesto podľa miestenky, ak je pripravený na prepravu najneskôr päť minút pred odchodom autobusu z východiskovej zastávky alebo v čase nastupovania do autobusu na nácestnej zastávke.

(3) Ak sa niektorý spoj neuskutoční podľa cestovného poriadku alebo ak sa preprava na ňom preruší alebo zastaví, cestujúci s platným cestovným lístkom má právo na náhradnú prepravu do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné, iným spojom tej istej autobusovej linky, prípadne spojom inej autobusovej linky toho istého dopravcu. Ak to nie je možné v ten istý deň, cestujúci má právo na bezplatnú prepravu späť do východiskovej zastávky a na vrátenie cestovného.

§ 11

Povinnosti cestujúcich

(1) Cestujúci je povinný

- a) správať sa tak, aby nenarúšal bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodzoval autobus a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečisťoval autobus a priestory dopravcu určené cestujúcim a neobťažoval ostatných cestujúcich a osádku autobusu,
- b) poslúchnuť pokyny a príkazy člena osádky autobusu alebo revízora, alebo dispečera, ktoré smerujú k zaisteniu jeho bezpečnosti a bezpečnosti ostatných cestujúcich alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,
- c) nastupovať do autobusu a vystupovať z neho iba na zastávkach a keď autobus stojí a vodič alebo iný člen osádky autobusu dá na to pokyn; nastupovať a vystupovať mimo zastávky možno iba na pokyn vodiča alebo iného člena osádky autobusu,
- d) zaplatiť cestovné a na výzvu vodiča alebo iného člena osádky autobusu, alebo revízora sa preukázať platným cestovným lístkom a zaplatiť úhradu (§ 14 ods. 3), ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom alebo osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu (cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade nepľnoletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu, ako aj ďalšie úhrady podľa tarify za poškodenie alebo za znečistenie autobusu,
- e) strpieť zistenie totožnosti privolaným príslušníkom Policajného zboru, ak pri kontrole jej preukázanie odmietne.

(2) V autobusoch, v čakárňach, vo výdajniach cestovných lístkov a v iných priestoroch dopravcu určených pre cestujúcich je zakázané fajčiť a požívať alkoholické nápoje s výnimkou priestorov, ktoré dopravca na tento účel vyhradí a viditeľne označí.

§ 12

Cestovný lístok

(1) Potvrdením o uzavretí zmluvy o preprave osôb a dokladom o zaplatení cestovného je cestovný lístok. Cestovný lístok obsahuje najmä obchodné meno dopravcu,¹⁴⁾ druh cestovného lístka, čas platnosti, prevádzkový rozsah platnosti (číslo linky, číslo spoja, úsek medzi zastávkami okrem mena a priezviska vodiča) a výšku cestovného.

(2) Cestovné lístky sú jednorazové a časové. Jednorazový cestovný lístok oprávňuje cestujúceho na prepravu spojom, ktorý mu vydal vodič alebo iný člen osádky autobusu, alebo výdajňa cestovných lístkov mimo autobusu, do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné. Časový cestovný lístok

oprávňuje cestujúceho na prepravu všetkými spojmi autobusovej linky v časovom období, na ktoré bol vydaný, a platí na linkách dopravcu, u ktorého bol zakúpený.

(3) Jednorazový cestovný lístok a časový cestovný lístok, ktorý nie je vyhotovený na meno cestujúceho, je prenosný až do začatia prepravy. Časový cestovný lístok vyhotovený na meno je neprenosný.

(4) Cestujúci je povinný mať platný cestovný lístok pri nastúpení do autobusu, ak mu ho vydala výdajňa cestovných lístkov mimo autobusu, alebo bezprostredne po nastúpení do autobusu, ak ho vydáva vodič alebo iný člen osádky autobusu, alebo ak sa cestovný lístok stáva platným až jeho označením v autobuse, ako aj po celý čas prepravy a pri vystupovaní z autobusu.

(5) Cestujúci je povinný na výzvu sa preukázať platným cestovným lístkom vodičovi alebo inému členovi osádky autobusu, alebo revízorovi.

§ 13

Cestovný poriadok

(1) Pravidelná autobusová doprava sa vykonáva podľa cestovného poriadku.

(2) Cestovný poriadok obsahuje údaje potrebné na informovanie verejnosti o jednotlivých autobusových linkách a o spojoch na nich, najmä zoznam zastávok a časy príchodov jednotlivých spojov na ne a odchodov z nich, prípadne o konkrétnych podmienkach prepravy cestujúcich, batožiny, domácich zvierat a autobusových zásielok na jednotlivých spojoch autobusovej linky, o cestovnom, príplatkoch a zľavách z neho a o iných úhradách a službách súvisiacich s prepravou cestujúcich.

(3) Cestovný poriadok vydáva dopravca spravidla na jeden rok; jeho zmeny vydáva raz za polrok. Vydanie a zmeny cestovného poriadku schvaľuje správny orgán.

(4) Ak na jednej autobusovej linke vykonáva cestnú dopravu viac dopravcov, títo dopravcovia vydávajú spoločný cestovný poriadok. Správny orgán môže rozhodnúť, že sa vydá cestovný poriadok pre viacerých dopravcov na niekoľkých autobusových linkách, ktoré spolu súvisia.

(5) Správny orgán pri schvaľovaní cestovného poriadku alebo jeho zmeny dbá, aby sa čo najmenej dotkli oprávnených záujmov iných dopravcov a aby sa čo najlepšie uspokojili prepravné potreby verejnosti. Ďalej prihliada na nadväznosť autobusových liniek a spojov na nich a na súlad s inými druhmi dopravy.

(6) Dopravca zverejní cestovný poriadok a jeho zmeny pred začatím času, na ktorý má platiť.

(7) Ak sa po schválení cestovného poriadku alebo jeho zmeny podstatne zmenili rozhodujúce okolnosti, správny orgán môže vo verejnom záujme uložiť zmenu cestovného poriadku. Na túto zmenu sa vzťahujú ustanovenia § 7 ods. 3 a 4, § 8 ods. 1 písm. i) a § 15.

(8) Podrobnosti o obsahu cestovného poriadku a o postupe jeho zostavovania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 14

Tarifa

(1) Tarifa upravuje sadzby základného cestovného, príplatkov a zliav z neho a ďalších úhrad spojených s prepravou cestujúcich, ich batožiny a domácich zvierat a s prepravou autobusových zásielok, ako aj podmienky, za ktorých sa sadzby uplatňujú. Tarifa obsahuje všetky úhrady, ktoré súvisia s podnikaním dopravcu.

(2) Sadzby cestovného a ďalších úhrad, ktoré nie sú regulované cenami, dopravca určuje podľa pravidiel na dohodovanie ceny.¹⁵⁾

(3) Úhrada pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom [§ 9 písm. b)] je dvadsaťnásobok základného cestovného bez príplatkov a zliav; v mestskej autobusovej doprave ju do stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav určí dopravca v prepravnom poriadku.

(4) Tarifu zverejňuje dopravca. Dopravca je povinný zabezpečiť, aby sa aspoň základné údaje tarify sprístupnili verejnosti v priestoroch pre cestujúcich a v cestovnom poriadku, a ak je to možné, aj v autobuse, a aby osádka autobusu a revízori boli informovaní o tarife a poskytlí informáciu cestujúcemu pred vykonaním prepravy alebo počas nej.

§ 15

Zmluva o výkone vo verejnom záujme

(1) Zmluvou o výkone vo verejnom záujme sa dopravca zaväzuje splniť povinnosti podľa § 7 ods. 3 a správny orgán sa zaväzuje poskytnúť mu náhradu preukázanej straty. Stratu správny orgán uhradí, ak dopravca preukáže jej vznik a výšku a že ju svojím konaním nezavinil.

(2) Zo zmluvy o výkone vo verejnom záujme vzniká dopravcovi prepravný záväzok (§ 4 ods. 2), prevádzkový záväzok a tarifný záväzok [§ 8 ods. 1 písm. a) a b)].

(3) Zmluva o výkone vo verejnom záujme sa uzatvára po schválení zákona o štátnom rozpočte na príslušný rok. Náhrada preukázanej straty nemôže prekročiť sumu ustanovenú zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok.

(4) Zmluva o výkone vo verejnom záujme obsahuje najmä prepravné výkony, predovšetkým požiadavky na kontinuitu, pravidelnosť, kapacitu a kvalitu, prepravné výkony za regulované ceny,¹⁶⁾ sumu za dohodnuté prepravné výkony, ktorá tržby z dôvodu regulovaných cien vyrovnáva, vrátane rozdielu medzi ďalšími ekonomicky oprávnenými nákladmi vynaloženými na splnenie záväzku z tejto zmluvy a príjmami dosiahnutými dopravcom z plnenia tohto záväzku, podrobnosti o finančných vzťahoch medzi zmluvnými stranami, dodatky k zmluve a prípadné zmeny, platnosť zmluvy, ako aj sankcie za neplnenie.

(5) Odstúpením dopravcu od zmluvy stráca dopravná licencia platnosť, ak správny orgán, ktorý ju udelil, nerozhodne na návrh dopravcu inak. Ak sa zrušuje autobusová linka, dňom jej zrušenia stráca platnosť zmluva v časti týkajúcej sa tejto autobusovej linky.

(6) Dopravca môže odstúpiť od zmluvy,¹⁷⁾ ak

- a) správny orgán nesplní zmluvný záväzok nahradiť preukázanú stratu,
- b) výkon vo verejnom záujme sa stal preňho nesplniteľným¹⁸⁾ alebo jeho splnenie nemožným,¹⁹⁾
- c) došlo k zrušeniu dopravcu likvidáciou.²⁰⁾

(7) Správny orgán môže odstúpiť od zmluvy, ak

- a) nie je schopný splniť zmluvný záväzok nahradiť preukázanú stratu,
- b) zanikol verejný záujem na pokračovaní výkonu vo verejnom záujme.

(8) Ak v dôsledku odstúpenia od zmluvy zo strany správneho orgánu vznikla dopravcovi škoda tým, že jeho investície do plnenia výkonu vo verejnom záujme sa nedajú po odstúpení od zmluvy použiť, správny orgán je povinný ju nahradiť.

(9) Správny orgán pri uzatváraní zmluvy o výkone vo verejnom záujme podporuje vznik integrovaného dopravného systému. Integrovaný dopravný systém sa uskutočňuje koordináciou

záujmov jednotlivých obstarávateľov výkonov verejnej osobnej dopravy, uplatnením výhod jednotnej tarify, prepravných podmienok a spoločného cestovného dokladu, koordináciou ponuky prepravných výkonov dopravcov, priamou ekonomickou zodpovednosťou a závislosťou dopravcu od prepravných výkonov umožňujúcich skvalitňovanie ponuky, zabezpečením požiadaviek na verejnú osobnú dopravu pri optimálnom využití kapacít dopravcov v danom území. Správny orgán môže uzatvoriť zmluvu o výkone vo verejnom záujme aj s obchodnou spoločnosťou,^{20a)} ktorá bola dopravcami a prípadne aj obstarávateľmi výkonov verejnej osobnej dopravy založená na účel vzniku integrovaného dopravného systému.

§ 16

Povinnosti iných osôb

(1) Vlastník alebo správca autobusovej stanice je povinný poskytnúť služby²¹⁾ všetkým dopravcom, ktorí podľa dopravnej licencie majú na nej zastávku.

(2) Vlastník alebo správca pozemnej komunikácie, po ktorej vedie trasa autobusovej linky podľa dopravnej licencie, je povinný v nevyhnutnom rozsahu strpieť²¹⁾ zriadenie zastávky a umiestnenie jej označníka a ďalších zariadení pre cestujúcich, najmä umiestnenie prístreška a zariadenia na automatizovaný výdaj cestovných lístkov, ako aj ich údržbu a opravy.

(3) Dopravca, ktorý zriadil zastávku, je povinný umožniť²¹⁾ inému dopravcovi na tej istej autobusovej linke alebo na autobusovej linke, ktorá ju križuje, jej používanie počas platnosti dopravnej licencie.

(4) Označník a informačnú tabuľu na autobusovej stanici alebo zastávke je povinný zriadiť a udržiavať ten dopravca, ktorý má na tomto zariadení najviac autobusových spojov.

(5) Vlastník autobusovej čakárne a prístrešku pre cestujúcich je povinný udržiavať ich v prevádzkyschopnom stave a čistote.

TRETIA HLAVA

OSTATNÉ DRUHY CESTNEJ DOPRAVY

§ 17

Nepravidelná autobusová doprava

(1) Nepravidelná autobusová doprava sa vykonáva na uspokojenie prepravných potrieb iba určitej skupiny cestujúcich po dohodnutej trase dopravnej cesty s dohodnutými zastávkami a v dohodnutom čase, ktorých dopravca prepravuje podľa vopred uzavretej zmluvy o preprave osôb za dohodnuté cestovné. Je ňou každá príležitostná alebo opakovaná preprava, najmä zájazdová, kyvadlová, okružná a vyhliadková.

(2) Dopravca nemá prevádzkovú ani tarifnú povinnosť.

(3) Z nepravidelnej autobusovej dopravy je vylúčená preprava autobusových zásielok a preprava stojacich cestujúcich mimo obce.

(4) Dopravca zabezpečí, aby bol autobus popri obchodnom mene dopravcu označený vpredu a na pravom boku autobusu nápisom Zájazd alebo iným všeobecne zrozumiteľným označením, napr. cieľovou stanicou.

(5) Dopravca pravidelnej autobusovej dopravy môže počas platnosti dopravnej licencie vykonávať nepravidelnú autobusovú dopravu aj bez povolenia podľa osobitného predpisu.²⁾

§ 18 **Taxislužba**

(1) Taxislužba sa vykonáva na uspokojenie prepravných potrieb osôb ako nepravidelná, pohotová individuálna preprava cestujúcich do dohodnutej cieľovej (výstupnej) zastávky, ktorých dopravca prepravuje podľa zmluvy o preprave osôb uzavretej priamo s vodičom bezprostredne pred začatím prepravy za dohodnuté cestovné.

(2) Dopravca môže ponúkať prepravu cestujúcich iba na určenom stanovišti alebo objednávkovou službou; zmluvu o preprave osôb môže vodič uzavrieť s cestujúcim kdekoľvek. O vykonanej doprave je vodič povinný na požiadanie vydať cestujúcemu potvrdenku, ktorá obsahuje najmä číslo dokladu, evidenčné číslo vozidla, dátum jazdy, poradové číslo vozidla dopravcu, východiskové a cieľové miesto prepravy, zaplatené cestovné a podpis vodiča.

(3) Dopravca má prepravnú a prevádzkovú povinnosť. Vodič môže odmietnuť vykonať prepravu, ak trasa dopravnej cesty, čas alebo správanie cestujúceho vzbudzujú obavu o jeho bezpečnosť alebo o zdravie.

(4) Na taxislužbu možno použiť iba osobné auto, ktoré je označené popri obchodnom mene dopravcu nápisom TAXI na streche a na oboch bokoch, má zabudovaný funkčný taxameter schváleného typu²²⁾ a viditeľne umiestnené základné sadzby cestovného.

(5) Podrobnosti o výkone taxislužby a o vybavení a označení osobného auta taxislužby ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

Nákladná cestná doprava

§ 19

(1) Nákladná cestná doprava je preprava vecí a zásielok, ktorú dopravca vykonáva na základe zmluvy o preprave vecí (tovaru),⁸⁾ prípadne inej zmluvy, podľa prepravného poriadku a tarify.

(2) Nákladnú cestnú dopravu možno vykonávať iba vozidlami, ktoré sú určené, vyrobené a schválené na prepravu vecí podľa medzinárodnej zmluvy a osobitných predpisov.²³⁾ Prevádzka osobitných vozidiel nie je nákladnou cestnou dopravou.

§ 20

(1) Živé zvieratá možno hromadne prepravovať iba vozidlom, ktorého konštrukcia a vybavenie sú na tento účel schválené. Vozidlo musí chrániť zdravie a bezpečnosť osádky vozidla a účastníkov cestnej premávky, chrániť bezpečnosť a zdravie prepravovaných zvierat, zabráňovať znečisteniu pozemnej komunikácie a znemožňovať obťažovanie verejnosti. Dopravca je povinný zabezpečiť ochranu prepravovaných živých zvierat pred týraním.

(2) Nadmernú alebo nadrozmernú prepravu²⁴⁾ môže vykonávať iba dopravca, ktorý má potrebnú technickú základňu, špeciálne vozidlá určené na takúto prepravu a vyškolené osádky vozidiel. Dopravca je povinný zabezpečiť, aby preprava neohrozila život alebo zdravie účastníkov cestnej premávky, nespôsobila škodu na pozemnej komunikácii, na cestných zariadeniach, na majetku iných osôb a znížila ohrozenie bezpečnosti a obmedzenie plynulosti cestnej premávky.

(3) Nebezpečné veci, ktoré pre svoju jedovatosť, horľavosť, výbušnosť, samozápalnosť, infekčnosť, rádioaktívnosť alebo inú vlastnosť sú hrozbou pre zdravie a život osôb, zvierat alebo rastlínstva, alebo pre zložky životného prostredia, možno prepravovať iba za mimoriadnych

podmienok. Cestnou dopravou je dovolené prepravovať iba nebezpečné veci vymedzené medzinárodnou dohodou a za podmienok určených touto dohodou.

(4) Nebezpečné veci môže prepravovať iba dopravca, ktorý má potrebnú technickú základňu, špeciálne vozidlá, ktoré svojou konštrukciou, vybavením a prevádzkou sú určené, vyrobené a schválené na takúto prepravu, a vyškolené osádky vozidiel a ďalšie osoby, ktoré sa zúčastňujú na nakládke a vykládke nebezpečných vecí alebo na inej manipulácii s nimi.

(5) Odosielateľ je povinný

- a) spracovať a poskytnúť dopravcovi informáciu o obsahu pokynov najneskôr pri podaní objednávky na prepravu a odovzdať vodičovi písomné pokyny najneskôr pred nakládkou nebezpečných vecí na vozidlo,
- b) používať na prepravu nebezpečných vecí len vhodné a na tento účel schválené a označené obaly,
- c) označiť bezpečnostnými značkami jednotlivé kusy nebezpečných vecí, prípadne vozidlá prepravujúce takéto veci, ak to vyžaduje medzinárodná dohoda,^{24a)}
- d) poskytnúť dopravcovi nevyhnutné vybavenie pre základné bezpečnostné opatrenia pre prípad nehody a úniku nebezpečných látok a zabezpečenie plnenia povinnosti podľa osobitného predpisu,^{24b)}
- e) vyhotoviť pre každú zásielku nebezpečných vecí sprievodný doklad, ktorý musí obsahovať minimálne údaje požadované medzinárodnou dohodou.^{24a)}

(6) Dopravca je povinný

- a) zabezpečiť, aby preprava nebezpečných vecí neohrozila život a zdravie osôb, zvierat, rastlínstva alebo ostatné zložky životného prostredia,
- b) preveriť pred začiatkom prepravy nebezpečných vecí správnosť a úplnosť predpísaných sprievodných dokladov, ktoré je povinný spracovať a dodať odosielateľ,
- c) zabezpečiť, aby sa osádka vozidla, prípadne sprievodného vozidla oboznámila s obsahom písomných pokynov ešte pred začiatkom nakládky nebezpečných vecí na vozidlo,
- d) zabezpečiť, aby vozidlo, prípadne vozidlá, ktoré prepravujú nebezpečné veci, sprevádzali popri osádke aj iné odborne spôsobilé osoby, ak tak určuje medzinárodná dohoda,
- e) zabezpečiť vybavenie vozidla osobitnou výbavou podľa písomných pokynov a v rozsahu určenom medzinárodnou dohodou,^{24a)}
- f) označiť vozidlo prepravujúce nebezpečné veci výstražnými tabuľami a bezpečnostnými značkami podľa medzinárodnej dohody a zabezpečiť ich odstránenie po ukončení takejto prepravy,
- g) zabezpečiť vybavenie vozidla osvedčením o schválení vozidla na prepravu určitých nebezpečných vecí, ak to pre niektoré vozidlá vyžaduje medzinárodná dohoda.

(7) Fyzická osoba alebo právnická osoba vykonávajúca činnosť, ktorá zahŕňa prepravu nebezpečných vecí alebo súvisí s ich balením, nakládkou, plnením alebo vykládkou, vymenuje bezpečnostného poradcu, ktorý zodpovedá za ochranu pred nebezpečenstvom, ktoré môže ohroziť osoby, majetok alebo životné prostredie (ďalej len „poradca“).

(8) Poradca môže byť aj vedúcim podniku, osobou s inými pracovnými povinnosťami v podniku alebo osobou, ktorá nie je priamo zamestnávaná týmto podnikom.

(9) Poradca musí mať osvedčenie o odbornej príprave platné pre príslušný druh dopravy podľa medzinárodnej dohody.^{24a)} Toto osvedčenie vydáva ministerstvo. Na účel získania osvedčenia sa žiadateľ musí podrobiť školeniu a úspešne vykonať skúšku.

(10) Ministerstvo je oprávnené poveriť právnické osoby so sídlom na území Slovenskej republiky vykonávaním povinného školenia vodičov a poradcov podľa medzinárodnej dohody.^{24a)}

(11) Podrobnosti o školení a skúškach vodičov a poradcov ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 20a

Kontrola prepravy nebezpečných vecí

(1) Správny orgán v spolupráci s inými správnymi orgánmi (§ 31) zabezpečí kontrolu prepravy nebezpečných vecí na pozemných komunikáciách.

(2) Miesta vybrané na tieto kontroly musia umožňovať, aby nevyhovujúce vozidlo mohlo byť uvedené do predpísaného stavu, alebo ak to orgán vykonávajúci kontrolu považuje za vhodné, mohlo byť okamžite odstavené alebo mohlo bez ohrozenia bezpečnosti dôjsť na miesto určené na tento účel uvedenými orgánmi.

(3) Podrobnosti o vykonávaní kontrol prepravy nebezpečných vecí na pozemných komunikáciách ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

ŠTVRTÁ HLAVA

MEDZINÁRODNÁ CESTNÁ DOPRAVA

Prvý oddiel

Medzinárodná cestná doprava vykonávaná vnútroštátnymi dopravcami

§ 21

Povolenie na vykonávanie medzinárodnej cestnej dopravy

(1) Medzinárodná cestná doprava je doprava osôb a vecí cestnými vozidlami, pri ktorej východiskové miesto a cieľové miesto leží na území dvoch rozličných štátov, alebo doprava, pri ktorej východiskové a cieľové miesto síce leží na území toho istého štátu, ale časť jazdy sa uskutoční na území iného štátu.

(2) Medzinárodnú nepravidelnú autobusovú dopravu, medzinárodnú nákladnú cestnú dopravu alebo medzinárodnú taxislužbu je oprávnený vykonávať dopravca len na základe povolenia, ktoré udeľuje správny orgán.

(3) Povolenie sa udeľuje na základe žiadosti (§ 41a) na päť rokov po splnení podmienok podľa § 2.

(4) Povolenie na medzinárodnú nákladnú cestnú dopravu sa udeľuje na požadovaný počet motorových vozidiel. Ďalšie zvýšenie počtu motorových vozidiel podlieha skúmaniu, či je splnená podmienka podľa § 3a. Ak je táto podmienka splnená, povolenie na zvýšený počet motorových vozidiel sa udelí znovu.

(5) Povolenie zaniká

- a) dňom právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu o zrušení povolenia, ak dopravca prestal spĺňať predpoklady na vydanie povolenia alebo porušil povinnosti ustanovené týmto zákonom, alebo podal návrh na zrušenie povolenia,
- b) uplynutím času, na ktorý bolo povolenie vydané,
- c) dňom zániku právnickej osoby alebo dňom úmrtia fyzickej osoby, ktorá je držiteľom povolenia.

(6) Povolenie, ktorého platnosť zanikla uplynutím času, na ktorý bolo udelené, sa udelí znovu, ak sú na jeho udelenie splnené podmienky podľa tohto zákona.

§ 22**Informačný systém**

(1) Ministerstvo v rámci jednotného informačného systému v medzinárodnej nákladnej cestnej doprave sleduje a vyhodnocuje

- a) vývoj ponuky kapacít, najmä počet dopravcov, ich finančnú spoľahlivosť a počet vozidiel,
- b) vývoj dopytu po prepravných výkonoch,
- c) vývoj nákladov a cien.

(2) Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie (ďalej len „krajský úrad dopravy“) (§ 29), dopravcovia, prepravníci a zasielateľia vybraní podľa štatistických metód sú povinní poskytnúť ministerstvu údaje podľa odseku 1. Ministerstvo je povinné pri prijímaní, spracúvaní, uchovávaní a distribúcii údajov zabezpečiť ich ochranu pred zneužitím.

§ 23**Prepravné povolenia**

(1) Na vykonanie každej prepravy v medzinárodnej cestnej doprave z územia Slovenskej republiky na územie cudzieho štátu je potrebné vstupné povolenie cudzieho štátu, po ktorého štátnom území vedie trasa dopravnej cesty, alebo povolenie medzinárodnej organizácie, ktorej je Slovenská republika členom,²⁷⁾ ak trasa dopravnej cesty vedie po štátnom území členského štátu tejto organizácie (ďalej len „prepravné povolenie“), ak medzinárodná zmluva neustanovuje inak.

(2) Prepravné povolenia v nepravidelnej autobusovej doprave a v nákladnej cestnej doprave, ktoré nie sú adresované konkrétnym vnútroštátnym dopravcom, preberá hromadne od orgánov cudzích štátov a od medzinárodnej organizácie ministerstvo podľa medzinárodných dohôd spravidla na základe vzájomnosti. Dopravcom ich odovzdáva ministerstvo spravidla v spolupráci so záujmovým združením vnútroštátnych dopravcov. Ministerstvo môže odovzdaním jednorazových prepravných povolení poveriť krajský úrad dopravy.

(3) Ministerstvo v spolupráci so záujmovým združením vnútroštátnych dopravcov v súlade so záujmami štátnej dopravnej politiky a s politikou ochrany životného prostredia každoročne určí potrebný počet prepravných povolení z celkového počtu disponibilných prepravných povolení v príslušnej prepravnej relácii pre tých dopravcov, ktorí na území Slovenskej republiky vykonávajú kombinovanú dopravu.^{27a)}

(4) Prepravné povolenia sú

- a) jednorazové, ktoré oprávňujú dopravcu vykonať prepravu do cudzieho štátu alebo cez jeho územie do tretieho štátu a späť,
- b) trvalé, ktoré oprávňujú dopravcu vykonávať neobmedzený počet prepráv do cudzieho štátu a späť najviac na jeden kalendárny rok.

(5) Prepravné povolenia sa odovzdávajú dopravcom

- a) spravidla raz za štvrtrok, ak ide o jednorazové povolenia,
- b) raz za kalendárny rok, ak ide o trvalé prepravné povolenia.

(6) Ak je počet prepravných povolení nižší, ako sú požiadavky dopravcov, prednostne sa odovzdajú dopravcom, ktorí vykonávajú

- a) prepravu tovaru vyrobeného v Slovenskej republike,

- b) medzinárodnú nepravidelnú autobusovú dopravu na zabezpečenie významných kultúrnych a športových podujatí,
- c) kombinovanú dopravu,
- d) nadmernú alebo nadrozmernú prepravu alebo prepravu potravín podliehajúcich skaze,
- e) prepravu vo verejnom záujme na plnenie významnej úlohy Slovenskej republiky.

(7) Pri preprave podľa odseku 6 dopravcovia používajú vozidlá s užitočnou hmotnosťou vyššou ako 7,5 t vrátane prípojného vozidla, špeciálne vozidlá, vozidlá, ktoré svojou konštrukciou spĺňajú požiadavky z hľadiska ochrany životného prostredia a bezpečnosti premávky, alebo vozidlá, od ktorých výroby uplynulo menej ako sedem rokov.

(8) Ak dopravca nevyužije prepravné povolenie na vykonanie prepravy alebo závažne poruší svoje povinnosti v medzinárodnej cestnej doprave, možno mu v tom istom kalendárnom roku odoprieť vydanie ďalšieho prepravného povolenia.

(9) Udelenie prepravného povolenia adresovaného konkrétnemu vnútroštátnemu dopravcovi v medzinárodnej cestnej doprave sprostredkúva na základe žiadosti ministerstvo. Žiadosť treba podať najmenej 45 dní pred plánovanou prepravou, a ak ide o pravidelnú autobusovú dopravu, najmenej sedem mesiacov pred jej plánovaným začatím.

(10) Prepravné povolenie nemožno odovzdať dopravcovi, ktorý nie je oprávnený podnikateľ v medzinárodnej cestnej doprave podľa tohto zákona, alebo dopravcovi, ktorý vykazuje nedoplatky na daniach, odvodoch poisťného na zdravotné poistenie, poisťného na nemocenské poistenie, poisťného na dôchodkové zabezpečenie, príspevku na poistenie v nezamestnanosti a na poistení zodpovednosti za škody, alebo dopravcovi, ktorý povolenie zneužil. Za zneužitie povolenia sa považuje, ak dopravca použil povolenie vystavené na iného dopravcu, povolenie sfaľšoval alebo ako falošné použil.

(11) Podrobnosti o odovzdávaní prepravných povolení dopravcom ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 24

Povinnosti vnútroštátneho dopravcu

Vnútroštátny dopravca v medzinárodnej cestnej doprave je okrem povinností dopravcu ustanovených v § 4 a 8 povinný zabezpečiť, aby

- a) prepravu vykonával vodič, ktorý dovŕšil vek 21 rokov, je bezúhonný a má najmenej dvojročnú prax ako vodič autobusu alebo nákladného auta s celkovou hmotnosťou vyššou ako 7,5 t,
- b) vozidlo spĺňalo technické požiadavky cudzích štátov, po ktorých štátnom území vedie trasa dopravnej cesty prepravy,
- c) vo vozidle boli doklady potrebné na prejazd vozidla, jeho osádky a nákladu cez každú štátnu hranicu na trase dopravnej cesty prepravy a doklady potrebné podľa tohto zákona a medzinárodných dohôd a podľa práva cudzích štátov, ktorými vozidlo prechádza,
- d) osádka vozidla bola poistená pre prípad potreby lekárskeho ošetrovania (poistenie liečebných nákladov v cudzine).
- e) pri použití prenajatého vozidla vo vozidle boli tieto doklady:
 1. zmluva o prenájme alebo overený výpis z tejto zmluvy, ktorý musí obsahovať najmä meno prenajímateľa, meno nájomcu, dátum uzavretia zmluvy, dobu jej platnosti a identifikáciu vozidla,
 2. zmluva o pracovnom pomere alebo overený výpis z tejto zmluvy obsahujúci najmä mená zamestnávateľa, zamestnanca, dátum uzavretia a dobu platnosti zmluvy, ak vodič nie je nájomcom vozidla.

§ 24a**Zákaz vykonávania medzinárodnej cestnej dopravy**

Dopravca nesmie vykonávať medzinárodnú cestnú dopravu do štátu, o ktorom vláda Slovenskej republiky rozhodla nariadením, že nie je z hľadiska bezpečnostných, obchodných a medzinárodnopolitických záujmov Slovenskej republiky a v záujme zabezpečenia plnenia medzinárodných záväzkov bezpečným.

Druhý oddiel**Medzinárodná cestná doprava vykonávaná zahraničnými dopravcami****§ 25****Zahraničný dopravca**

(1) Zahraničný dopravca²⁸⁾ v medzinárodnej cestnej doprave môže podnikáť na území Slovenskej republiky, ak má oprávnenie podnikáť v medzinárodnej cestnej doprave podľa práva štátu, v ktorom má sídlo alebo miesto trvalého pobytu.

(2) Zahraničný dopravca môže vykonať prepravu do miesta na území Slovenskej republiky alebo z neho, alebo cez územie Slovenskej republiky na územie cudzieho štátu na základe dopravnej licencie alebo prepravného povolenia, ak z medzinárodnej dohody, z rozhodnutia medzinárodnej organizácie, ktorej je Slovenská republika členom,²⁷⁾ alebo z rozhodnutia ministerstva nevyplýva, že prepravu možno vykonať aj bez prepravného povolenia.

(3) Ak zahraničný dopravca vykonáva medzinárodnú autobusovú dopravu so zastávkou na území Slovenskej republiky, vzťahujú sa naňho ustanovenia druhej hlavy.

(4) Zahraničný dopravca môže vykonať prepravu medzi dvoma miestami na území Slovenskej republiky iba na základe predchádzajúceho povolenia ministerstva. Povolenie možno udeliť na jednorazovú prepravu alebo na opakovanú prepravu určením počtu prepráv alebo určením času, počas ktorého možno vykonať neobmedzený počet prepráv.

(5) Bez povolenia ministerstva podľa odseku 2 možno vykonávať

- a) prepravu poštových zásielok,
- b) prepravu poškodených vozidiel alebo vozidiel vyžadujúcich opravu,
- c) prepravu tovaru motorovými vozidlami, ktorých povolená celková hmotnosť vrátane prípojných vozidiel nepresahuje 6 ton alebo ktorých užitočná hmotnosť vrátane prípojných vozidiel nepresahuje 3,5 tony,
- d) prepravu tovaru motorovými vozidlami pri splnení týchto podmienok:
 1. prepravovaný tovar musí byť vlastníctvom podniku alebo musí byť ním kúpený, predaný, prenajatý alebo prenechaný do nájmu, vyrobený, vyťažený, spracovaný alebo opravovaný podnikom,
 2. účelom jazdy musí byť preprava tovaru z podniku alebo do podniku alebo jeho premiestnenie v rámci podniku alebo mimo neho pre potreby podniku,
 3. použité motorové vozidlo musí byť vedené zamestnancom podniku,
 4. vozidlo musí byť vlastníctvom podniku alebo ním musí byť zakúpené alebo prenajaté. Toto opatrenie sa nevzťahuje na náhradné vozidlo pri krátkodobej poruche bežne užívaného vozidla,
 5. preprava musí predstavovať len pomocnú činnosť v rámci celkovej činnosti podniku,

- e) prepravu liekov, zdravotníckeho materiálu a zariadení v rámci humanitárnej pomoci v naliehavých situáciách, najmä pri prírodných katastrofách,
- f) jazdu cestných nákladných motorových vozidiel po pozemných komunikáciách medzi dvomi miestami na území Slovenskej republiky ako súčasť kombinovanej dopravy, ak táto časť úseku neprekročí 150 km od terminálu kombinovanej dopravy (železničná stanica, prístav).

(6) Zahraničný dopravca môže používať prenájaté nákladné vozidlá, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) motorové vozidlo je evidované na území štátu, kde má nájomca sídlo alebo miesto podnikania,
- b) motorové vozidlo je prenájaté bez vodiča a vo vozidle sa nachádzajú doklady podľa § 24 písm. e).

§ 26

Povinnosti zahraničného dopravcu

(1) Povinnosti, ktoré má vnútroštátny dopravca v medzinárodnej cestnej doprave, sa primerane vzťahujú aj na zahraničného dopravcu pri vstupe na územie Slovenskej republiky, ak z medzinárodnej dohody nevyplýva niečo iné.

(2) Ak zahraničný dopravca opakovane poruší dôležitú povinnosť, ktorá mu v cestnej doprave vyplýva zo zákona alebo z medzinárodnej zmluvy, správny orgán mu zakáže výkon medzinárodnej cestnej dopravy na území alebo cez územie Slovenskej republiky, a to až na päť kalendárnych rokov.

TRETIA ČASŤ

PÔSOBNOSŤ SPRÁVNÝCH ORGÁNOV

PRVÁ HLAVA

SPRÁVNE ORGÁNY

§ 27

Základné ustanovenia

(1) Správne orgány v cestnej doprave sú

- a) ministerstvo,
- b) krajské úrady dopravy,
- c) iné správne orgány.

(2) Štátnu správu na úseku cestnej dopravy vykonávajú aj samosprávne kraje^{28a)} a obce.

§ 28

Ministerstvo

(1) Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky vo veciach cestnej dopravy

- a) vypracúva a predkladá vláde koncepcie a rozvojové programy v oblasti cestnej dopravy,
- b) spolupracuje s ústrednými orgánmi a s inými právnickými osobami vo veciach cestnej dopravy a pri zabezpečovaní jednotného uplatňovania právnych predpisov v cestnej doprave,
- c) zabezpečuje jednotný informačný systém v cestnej doprave,

- d) prideľuje orgánom cudzích štátov prepravné povolenia pre zahraničných dopravcov na vykonávanie medzinárodnej cestnej dopravy na území Slovenskej republiky a rozhoduje, v ktorých prípadoch možno prepravu vykonať bez prepravného povolenia (§ 25 ods. 2),
- e) riadi a kontroluje výkon štátnej správy v cestnej doprave vrátane výkonu štátneho odborného dozoru v cestnej doprave (ďalej len „odborný dozor“),
- f) vykonáva odborný dozor,
- g) odovzdáva prepravné povolenia vnútroštátnym dopravcom na vykonávanie medzinárodnej cestnej dopravy a pri tom spolupracuje so záujmovým združením vnútroštátnych dopravcov (§ 23 ods. 2) a sprostredkúva prepravné povolenia cudzích štátov vnútroštátnym dopravcom v medzinárodnej cestnej doprave (§ 23 ods. 8),
- h) zriaďuje skúšobné komisie na preukázanie odbornej spôsobilosti a vymenúva a odvoláva ich členov (§ 3 ods. 4),
- ch) udeľuje a odníma dopravné licencie v medzinárodnej autobusovej doprave (§ 7),
- i) schvaľuje cestovné poriadky v medzinárodnej autobusovej doprave (§ 13),
- j) spracúva a predkladá návrhy na zmenu podmienok regulácie cien pravidelnej autobusovej dopravy, ak nejde o pravidelnú autobusovú dopravu na území obce,
- k) zakazuje výkon medzinárodnej cestnej dopravy zahraničnému dopravcovi (§ 26 ods. 2) a ukladá pokuty dopravcom za porušenie povinností podľa § 35 ods. 1 a 2, ak ide o medzinárodnú cestnú dopravu,
- l) udeľuje povolenie zahraničnému dopravcovi na vykonanie prepravy medzi dvoma miestami na území Slovenskej republiky (§ 25 ods. 4).
- m) vydáva osvedčenie o odbornej príprave poradcov (§ 20 ods. 9),
- n) poveruje krajský úrad dopravy odovzdávaním jednorazových prepravných povolení (§ 23 ods. 2),
- o) určuje dopravcovi okruh osôb, ktoré budú prepravované v pravidelnej autobusovej doprave za podmienok ním určených, pričom nie sú dotknuté predpisy o regulácii cien podľa osobitného predpisu.¹⁶⁾

(2) Ministerstvo sa splnomocňuje na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu, v ktorom sa ustanovia

- a) podrobnosti o zriaďovaní a činnosti skúšobných komisií, o obsahu, rozsahu a priebehu skúšky a o osvedčeniach o odbornej spôsobilosti (§ 3 ods. 6),
- b) podrobnosti o označovaní vozidiel obchodným menom, o technickej základni dopravcu (§ 4 ods. 3) a o označovaní vozidiel v cestnej doprave [§ 8 ods. 1 písm. f), § 17 ods. 4],
- c) vzorový prepravný poriadok pre každý druh cestnej dopravy (§ 5 ods. 3),
- d) podrobnosti o obsahu cestovného poriadku a o postupe jeho zostavovania (§ 13 ods. 8),
- e) podrobnosti o výkone taxislužby a o vybavení a označení osobného auta taxislužby (§ 18 ods. 5),
- f) podrobnosti o finančnej spoľahlivosti dopravcu a o jej preukazovaní (§ 3a ods. 4),
- g) podrobnosti o výkone odborného dozoru a o preukazovaní a preukaze (§ 34 ods. 3),
- h) podrobnosti o náležitostiach návrhu na začatie konania o udelenie, zmenu alebo o zrušenie dopravnej licencie (§ 39 ods. 3),
- i) podrobnosti o odovzdávaní prepravných povolení (§ 23 ods. 11),
- j) podrobnosti o preukazovaní predpokladanej straty, o spôsobe jej výpočtu, o dokladoch, ktorými musia byť výpočty predpokladanej straty podložené a jej preukázanie doložené (§ 7 ods. 9),

- k) podrobnosti o školení a skúškach vodičov a poradcov (§ 20 ods. 11),
- l) podrobnosti o vykonávaní kontrol prepravy nebezpečných vecí na pozemných komunikáciách (§ 20a ods. 4).

§ 29

Krajský úrad dopravy

(1) Krajský úrad dopravy

- a) udeľuje a odníma povolenie na medzinárodnú nepravidelnú autobusovú dopravu, medzinárodnú nákladnú cestnú dopravu alebo medzinárodnú taxislužbu,
- b) odovzdáva vnútroštátnym dopravcom prepravné povolenia, ak je na to poverený ministerstvom (§ 23 ods. 2).

(2) Krajský úrad dopravy, ak nejde o pravidelnú autobusovú dopravu,

- a) vykonáva odborný dozor nad cestnou dopravou v kraji a ukladá dopravcom pokuty za porušenie povinností (§ 35 ods. 1 a 2),
- b) prejednáva priestupky (§ 36),
- c) zabezpečuje organizačne činnosť skúšobných komisií a na návrh skúšobnej komisie vydáva osvedčenie o odbornej spôsobilosti,
- d) je zberným miestom údajov pre jednotný informačný systém v cestnej doprave.

§ 29b

Samosprávny kraj

Samosprávny kraj

- a) udeľuje a odníma dopravnú licenciu na vnútroštátnu pravidelnú autobusovú dopravu,
- b) schvaľuje cestovné poriadky vnútroštátnej autobusovej dopravy,
- c) uzaviera s dopravcom zmluvu o výkone vo verejnom záujme a poskytuje dopravcovi náhradu preukázanej straty,
- d) vykonáva odborný dozor nad cestnou dopravou v kraji, ak ide o pravidelnú autobusovú dopravu,
- e) ukladá dopravcom pokuty za porušenie povinností (§ 35 ods. 1 a 2), ak nejde o medzinárodnú pravidelnú autobusovú dopravu,
- f) prejednáva priestupky podľa § 36 a podľa osobitného predpisu,^{28b}) ak boli spáchané na úseku štátnej správy v pôsobnosti samosprávneho kraja,
- g) vedie evidenciu dopravcov, ktorým udelil dopravnú licenciu,
- h) je zberným miestom údajov pre jednotný informačný systém v cestnej doprave vo vnútroštátnej pravidelnej autobusovej doprave.

§ 30

Obec

Obec

- a) udeľuje a odníma dopravnú licenciu na autobusovú linku nepresahujúcu územie obce,
- b) dáva v konaní o udeľovaní dopravnej licencie na vnútroštátnu a medzinárodnú autobusovú dopravu na dožiadanie správneho orgánu súhlas na zastavovanie v obci na zriadenej zastávke a určuje stanovišťa vozidlám dopravcov mimo ich priestorov v obci,
- c) schvaľuje cestovný poriadok autobusovej linky nepresahujúcej územie obce,

- d) uzaviera s dopravcom zmluvu o výkone vo verejnom záujme a poskytuje dopravcovi náhradu preukázanej straty.
- e) vykonáva odborný dozor nad cestnou dopravou v obci.

§ 31

Iné správne orgány

(1) Útvary Policajného zboru sú oprávnené kontrolovať, či vozidlo dopravcu je označené a vybavené dokladmi podľa tohto zákona.

(2) Orgány štátneho odborného dozoru nad bezpečnosťou práce sú oprávnené kontrolovať plnenie povinností dopravcu podľa tohto zákona, ak sa týkajú bezpečnosti a ochrany zdravia členov osádok vozidiel.

(3) Colné orgány na štátnej hranici sú oprávnené kontrolovať, či sú vozidlá vybavené dokladmi podľa tohto zákona. Ak zistia nedostatky, nepovolajú prejazd vozidla cez štátnu hranicu až do ich odstránenia. Colné orgány na štátnej hranici nepovolajú vjazd vozidla zahraničného dopravcu, ak mu správny orgán zakázal výkon medzinárodnej cestnej dopravy na území Slovenskej republiky.

DRUHÁ HLAVA ODBORNÝ DOZOR

§ 32

Základné ustanovenie

Odborným dozorom sa zisťuje, či dopravca dodržiava povinnosti podľa tohto zákona a podľa medzinárodných dohôd o vozidlách, ktoré sa používajú na podnikanie v cestnej doprave, a o ich osádkach, o technickej základni, o vykonávaní cestnej dopravy podľa prepravných poriadkov, cestovných poriadkov a tarify a o plnení prevádzkovej, prepravnej a tarifnej povinnosti.

§ 33

Opatrenia na nápravu

(1) Ak orgán odborného dozoru zistí porušenie povinnosti alebo iný nedostatok v činnosti dopravcu, upozorní ho na to a uloží mu, aby ho v určenej lehote odstránil.

(2) Orgán odborného dozoru môže zastaviť a zrušiť prepravu a dať podnet na odňatie dopravnej licencie, povolenia podľa § 21 alebo povolenia podľa osobitného predpisu,²⁾ ak zistí, že

- a) dopravca v určenej lehote zistený nedostatok neodstránil,
- b) dopravca závažným spôsobom alebo opakovane porušil svoje povinnosti dopravcu,
- c) dopravca podniká v cestnej doprave spôsobom, ktorý ohrozuje zdravie alebo životy osôb alebo zvierat, poškodzuje niektorú zložku životného prostredia alebo ohrozuje majetok cestujúcich alebo tretích osôb,
- d) dopravca stratil spôsobilosť na podnikanie alebo finančnú spoľahlivosť,
- e) stav technickej základne, vozidiel alebo osádok vozidiel dopravcu znemožňuje ďalšie podnikanie.

§ 34

Oprávnenia

(1) Osoba, ktorá je poverená výkonom odborného dozoru, je v súvislosti s kontrolou dopravcu oprávnená

- a) vstupovať do prevádzkových priestorov jeho technickej základne a do vozidiel,
- b) nahliadať do jeho dokladov a evidencií v jeho prevádzkových priestoroch a vo vozidlách,
- c) kontrolovať taxametre, tachografy a iné technické záznamové zariadenia vozidiel,
- d) zisťovať označenie vozidiel a podmienky prepravy cestujúcich a ich batožiny, autobusových zásielok a nákladu,
- e) preverovať, či osádka vozidiel dodržiavajú povinné bezpečnostné prestávky a čas odpočinku a či si zdokonaľujú odbornú spôsobilosť,
- f) prepravovať sa v kontrolovanom vozidle, ak kontrolný úkon možno vykonať iba v pohybujúcom sa vozidle.

(2) Osoba podľa odseku 1 sa preukazuje preukazom správneho orgánu, ktorý obsahuje údaje o nej a o rozsahu jej oprávnenia.

(3) Podrobnosti o výkone odborného dozoru a o preukazovaní a preukaze ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

TRETIA HLAVA **SANKCIE**

§ 35 **Pokuty**

(1) Správny orgán uloží pokutu do 200 000 Sk

- a) tomu, kto vykonáva cestnú dopravu bez povolenia správneho orgánu podľa tohto zákona (§ 2),
- b) dopravcovi, ktorý poruší všeobecné povinnosti dopravcu (§ 4) alebo osobitné povinnosti dopravcu (§ 8),
- c) dopravcovi, ktorý nesplní podmienku udelenia dopravnej licencie alebo porušuje záväzok zo zmluvy o výkone vo verejnom záujme (§ 7 ods. 3 a 4 a § 15),
- d) dopravcovi, ktorý prenechá výkon pravidelnej autobusovej dopravy inému dopravcovi alebo prevedie autobusovú linku bez súhlasu správneho orgánu (§ 7 ods. 6), alebo svojvoľne prestane vykonávať pravidelnú autobusovú dopravu, alebo zruší, alebo opustí autobusovú linku bez súhlasu správneho orgánu (§ 7 ods. 6 a 8),
- e) vlastníkovi alebo správcovi autobusovej stanice, ktorý poruší povinnosť poskytnúť služby všetkým dopravcom, ktorí majú na nej zastávku (§ 16 ods. 1),
- f) vlastníkovi alebo správcovi pozemnej komunikácie, ktorý nestrpí zriadenie zastávky a umiestnenie jej označníka alebo ďalšieho zariadenia a ich údržbu a opravy (§ 16 ods. 2),
- g) dopravcovi, ktorý neumožní inému oprávnenému dopravcovi používať zastávku (§ 16 ods. 3),
- h) dopravcovi, ktorý porušuje zákaz prepravy autobusových zásielok a stojacich cestujúcich mimo obce (§ 17 ods. 3),
- ch) dopravcovi, ktorý porušuje povinnosti pri výkone taxislužby (§ 18), v nákladnej cestnej doprave (§ 19 a 20) a v medzinárodnej cestnej doprave (§ 21, 24, 25 ods. 2 a 4 a § 26 ods. 1),
- i) dopravcovi, ktorý marí výkon odborného dozoru alebo v určenej lehote neodstráni zistené nedostatky (§ 33 a 34).

(2) Správny orgán uloží za konanie podľa odseku 1 pokutu od 200 000 Sk do 500 000 Sk,

- a) ak ide o opakovanú pokutu,

b) ak konaním bola spôsobená havária s následkami na živote a zdraví osôb alebo so škodou na majetku alebo na zložkách životného prostredia.

(3) Pri určení výšky pokuty sa prihliadne na závažnosť konania, na jeho následky, na okolnosti a dĺžku jeho trvania.

(4) Pokutu možno uložiť do jedného roku odo dňa, v ktorom sa správny orgán dozvedel o konaní podľa odseku 1; najneskôr do troch rokov odo dňa, keď k takémuto konaniu došlo. V prípade udelenia dopravnej licencie podľa § 30 možno pokutu uložiť do šiestich mesiacov odo dňa, v ktorom sa správny orgán dozvedel o konaní podľa odseku 1.

(5) Pokuty sú príjmom štátneho rozpočtu a samosprávneho kraja [§ 29b písm. e)].

§ 36 **Priestupky**

(1) Priestupku na úseku cestnej dopravy sa dopustí ten, kto

- a) prepravuje zásielky a veci, ktoré nie sú spôsobilé na prepravu,
- b) narúša bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu cestujúcich, najmä obťažovaním cestujúcich a osádky vozidla hlukom alebo zápachom, dopravou nevhodnej batožiny a zvierat alebo znečistením vozidla,
- c) neposlúchne pokyn alebo príkaz vodiča, iného člena osádky vozidla, revízora alebo dispečera na zaistenie bezpečnosti cestujúcich alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,
- d) sa neoprávnene zdržiava v priestoroch dopravcu, ktoré nie sú určené pre cestujúcich, alebo vo vozidle, ktoré nevykonáva cestnú dopravu, a neposlúchne výzvu na ich opustenie.
- e) pri preprave nebezpečných vecí nezabezpečí, aby vodič mal vo vozidle príslušné sprievodné doklady a označenie vozidla požadované medzinárodnou dohodou (§ 20 ods. 5 a 6).

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) a e) možno uložiť pokutu do 5 000 Sk a za priestupok podľa odseku 1 písm. b) až d) pokutu do 2 000 Sk.

ŠTVRTÁ HLAVA **KONANIE**

§ 37 **Základné ustanovenia**

(1) Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,²⁹⁾ ak ďalej nie je ustanovené inak.

(2) Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na

- a) pridelenie prepravných povolení pre zahraničných dopravcov orgánom cudzích štátov s výnimkou prepravných povolení v medzinárodnej pravidelnej autobusovej doprave,
- b) odovzdávanie prepravných povolení cudzieho štátu vnútroštátnym dopravcom na vykonávanie medzinárodnej cestnej dopravy,
- c) sprostredkovanie prepravného povolenia cudzieho štátu vnútroštátnemu dopravcovi,
- d) zriaďovanie skúšobných komisií na preukazovanie odbornej spôsobilosti a na vymenúvanie ich členov,
- e) schvaľovanie cestovných poriadkov a ich zmien,
- f) udeľovanie súhlasu s umiestnením zastávky a určenie názvu zastávky,

- g) určovanie stanovišťa vozidiel dopravcu v obci,
- h) vydávanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti,
- i) vydávanie osvedčenia o odbornej príprave poradcov.

(3) Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahujú všeobecné predpisy o priestupkoch.³⁰⁾

(4) V blokovom konaní môžu priestupky [§ 36 ods. 1 písm. b) až d)] prejednávať³¹⁾ aj revízori dopravcu.

§ 38

Miestna príslušnosť

(1) Na konanie o udelení a odňatí dopravnej licencie je príslušný samosprávny kraj, na ktorého území je východisková zastávka autobusovej linky, ktorej zriadenie sa má povoliť. Ten v konaní rozhoduje po dohode so samosprávnym krajom, v ktorého územnom obvode sa predpokladá zriadenie nácestnej autobusovej zastávky.

(2) Na konanie o udelení a odňatí povolenia (§ 29) je príslušný krajský úrad dopravy, v ktorého územnom obvode má fyzická osoba trvalý pobyt alebo právnická osoba sídlo.

§ 39

Náležitosti návrhu

(1) Návrh na začatie konania o udelenie dopravnej licencie obsahuje popri všeobecných náležitostiach³²⁾

- a) údaje, ktorými sa preukazujú všeobecné podmienky³⁾ a osobitná podmienka na podnikanie v cestnej doprave (§ 2 ods. 4),
- b) formu pravidelnej autobusovej dopravy (§ 6 ods. 2), a ak má ísť o osobitnú pravidelnú autobusovú dopravu, aj uvedenie prepravcu a okruhu cestujúcich,
- c) údaje o navrhovanej autobusovej linke s uvedením zastávok,
- d) údaje o počte a o odbornej spôsobilosti členov osádok vozidiel, o vozidlách a o technickej základni (§ 4 ods. 1),
- e) prepravný poriadok a návrh cestovného poriadku,
- f) deň začatia, prípadne skončenia podnikania na autobusovej linke.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa primerane vzťahuje aj na konanie o zmene a o zrušení dopravnej licencie.

(3) Podrobnosti o náležitostiach návrhu podľa odsekov 1 a 2 ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

§ 40

Podklad rozhodnutia

(1) Správny orgán v konaní o udelenie dopravnej licencie dožiada štátne orgány, samosprávne kraje a iné právnické osoby, ktorých stanoviská a pripomienky sú potrebné na rozhodnutie, najmä samosprávne kraje, v ktorých územných obvodoch majú byť nácestné zastávky a cieľová zastávka, obce, v ktorých majú byť zastávky, správcu ciest, po ktorých má viesť trasa autobusovej linky, a útvar Policajného zboru.

(2) Ak správny orgán nariadi ústne pojednávanie alebo ohliadku, prizve všetky dožiadané orgány a osoby a požiada ich, aby svoje stanoviská a pripomienky uplatnili najneskôr na tomto pojednávaní alebo na tejto ohliadke. Správny orgán na neskôr uplatnené stanoviská a pripomienky neprihliadne a rozhodne v rozsahu podkladu rozhodnutia.

(3) Ustanovenie odseku 2 sa vzťahuje aj na udeľovanie súhlasu obce s umiestnením zastávky a určovanie stanovišta vozidiel dopravcu v obci.

(4) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa primerane vzťahujú aj na zmenu a zrušenie dopravnej licencie.

§ 41

Náležitosti dopravnej licencie

Správny orgán okrem predpísaných náležitostí³³⁾ v dopravnej licencii uvedie najmä

- a) údaje o autobusovej linke a jej zastávkach,
- b) podmienky na vykonávanie pravidelnej autobusovej dopravy,
- c) deň začatia, prípadne skončenia pravidelnej autobusovej dopravy.

§ 41a

Náležitosti žiadosti a povolenia

(1) Žiadosť o vydanie povolenia na vykonávanie medzinárodnej nepravidelnej autobusovej dopravy, medzinárodnej nákladnej cestnej dopravy alebo medzinárodnej taxislužby, ak ide o právnickú osobu, musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a trvalý pobyt osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom, identifikačné číslo, ak bolo pridelené,
- b) druh dopravy,
- c) počet a druh vozidiel, ktorými sa má doprava vykonávať,
- d) doklady, ktoré umožnia správny orgán posúdiť bezúhonnosť (§ 2), odbornú spôsobilosť zodpovedného zástupcu (§ 3) a finančnú spoľahlivosť žiadateľa (§ 3a), bezpečnosť a prevádzkyschopnosť dopravných prostriedkov.

(2) Žiadosť o vydanie povolenia na vykonávanie medzinárodnej nepravidelnej autobusovej dopravy, medzinárodnej taxislužby alebo medzinárodnej nákladnej cestnej dopravy, ak ide o fyzickú osobu, musí obsahovať

- a) meno, priezvisko a trvalý pobyt žiadateľa,
- b) meno, priezvisko a trvalý pobyt zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- c) obchodné meno,
- d) druh dopravy, počet a druh vozidiel, ktorými sa má doprava vykonávať,
- e) doklady, ktoré umožnia správny orgán posúdiť bezúhonnosť, odbornú spôsobilosť žiadateľa alebo zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený, a finančnú spoľahlivosť žiadateľa, bezpečnosť a prevádzkyschopnosť dopravných prostriedkov.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa primerane vzťahujú aj na konanie o zmene a o zrušení povolenia.

(4) Správny orgán okrem predpísaných náležitostí³³⁾ v povolení uvedie najmä

- a) druh dopravy,

- b) počet vozidiel, ktorými sa má doprava vykonávať,
- c) meno zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený.

ŠTVRTÁ ČASŤ PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 42 Prechodné ustanovenia

(1) Dopravca, ktorý nespĺňa osobitnú podmienku podľa tohto zákona (§ 2 ods. 4 a § 3), preukáže jej splnenie správnomu orgánu, ktorý mu povolil podnikanie v cestnej doprave, do 24 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, inak jeho oprávnenie stráca platnosť. Povoľovať podnikanie v cestnej doprave bez vyžadovania osobitnej podmienky možno do 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(2) Dopravca, ktorý vykonáva pravidelnú autobusovú dopravu zo zákona alebo na základe povolenia podľa doterajších predpisov, požiada do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona o udelenie dopravnej licencie podľa tohto zákona, inak jeho oprávnenie stráca platnosť. V konaní o udelenie dopravnej licencie tomuto dopravcovi sa nedokazujú údaje, ktoré sú správnomu orgánu známe alebo už boli preukázané v konaní o povolenie podľa doterajších predpisov.

(3) Finančná spoľahlivosť podľa tohto zákona (§ 22 ods. 4) sa po prvý raz zisťuje za účtovný rok 1996.

§ 42a

Dopravca (§ 4 ods. 1), ktorý vykonával medzinárodnú nepravidelnú autobusovú dopravu, medzinárodnú nákladnú cestnú dopravu alebo medzinárodnú taxislužbu pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona a uvažuje o vykonávaní tejto dopravy aj po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, podá do 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona krajskému úradu žiadosť o vydanie povolenia na vykonávanie tejto dopravy doloženú vyhlásením o splnení podmienok podľa tohto zákona.

Záverecné ustanovenia

§ 43 Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa:

1. § 24 zákona č. 311/1948 Zb. o národných dopravných podnikoch,
2. zákon č. 68/1979 Zb. o cestnej doprave a vnútroštátnom zasielateľstve v znení zákona č. 118/1990 Zb.,
3. § 23 ods. 1 písm. e), f) a h) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch,
5. vládne nariadenie č. 44/1954 Zb. o organizácii verejnej dopravy v odbore Ministerstva dopravy v znení zákona č. 51/1955 Zb., vládneho nariadenia č. 7/1956 Zb., vládneho nariadenia č. 34/1958 Zb. a zákona č. 65/1965 Zb.,
6. vyhláška Ministerstva dopravy č. 127/1964 Zb. o mestskom prepravnom poriadku v znení vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 151/1971 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 118/1973 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 123/1979 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 44/1985 Zb. a vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 462/1992 Zb.,

7. vyhláška Ministerstva dopravy č. 133/1964 Zb. o cestnom prepravnom poriadku v znení vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 122/1979 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 74/1981 Zb. a vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 106/1984 Zb.,
8. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 109/1976 Zb. o niektorých opatreniach na vykonávanie Európskej dohody o práci osádok vozidiel v medzinárodnej cestnej doprave (AETR),
9. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 122/1979 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej doprave a vnútroštátnom zasielateľstve v znení vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 84/1992 Zb.,
10. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 123/1979 Zb. o mestskej hromadnej doprave,
11. vyhláška Federálneho ministerstva spojov č. 135/1980 Zb., ktorou sa vydáva Poriadok Poštovej novinovej služby,
12. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy a spojov č. 78/1989 Zb. o právach a povinnostiach pošty a jej používateľov (poštový poriadok) v znení vyhlášky Federálneho ministerstva spojov č. 59/1991 Zb.,
13. úprava Federálneho ministerstva spojov z 8. novembra 1978 č. 16 502/22/78, ktorou sa vyhlasujú zmeny a doplnky Poštového poriadku (reg. v čiastke 32/1978 Zb.),
14. úprava Federálneho štatistického úradu a Federálneho ministerstva financií zo 7. decembra 1979 č. 3704/79-03 a č. XV./4-18 806/79, ktorou sa vyhlasujú vzory prvotných záznamov a bežných zápisov pre oblasť cestnej automobilovej dopravy (reg. v čiastke 23/1980 Zb.).

§ 44 **Účinnosť**

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembra 1996.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

- 1) § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka.
- 2) § 26 a príloha č. 3 skupina 314 - Ostatné por. č. 12 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.
- 3) § 6 zákona č. 455/1991 Zb.
- 4) § 8 zákona č. 455/1991 Zb.
- 4a) § 7 ods. 2 a § 11 zákona č. 455/1991 Zb.
- 4b) § 6 ods. 4 Obchodného zákonníka.
- 5) § 427, 764 a 769 Občianskeho zákonníka.
- 6) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov.
- 7) § 760 a 765 Občianskeho zákonníka. § 610 Obchodného zákonníka. Dohoda o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej doprave – CMR.
- 8) § 762 Občianskeho zákonníka.
- 9) § 2 ods. 2 písm. c) a § 30 ods. 1 Obchodného zákonníka.
- 10) § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka. § 663 a nasl. Občianskeho zákonníka.
- 11) § 476 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 12) § 761 a 762 Občianskeho zákonníka.
- 13) § 764 Občianskeho zákonníka.
- 14) § 16 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty.
- 15) § 2 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách.
- 16) § 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov.
- 17) § 344 Obchodného zákonníka.
- 18) § 352 ods. 2 Obchodného zákonníka.
- 19) § 353 a 374 Obchodného zákonníka.
- 20) § 68 a 70 Obchodného zákonníka.
- 20a) § 56 Obchodného zákonníka.
- 21) § 151n a nasl. Občianskeho zákonníka.
- 22) § 6 a 7 zákona č. 505/1990 Zb. o metrologii.
- 23) Napríklad zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, vyhláška Ministerstva dopravy pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 116/1997 Z. z. o podmienkach premávky vozidiel na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov, vyhláška ministra zahraničných vecí č. 64/1987 Zb. o Európskej dohode o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR), nariadenie vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 206/1988 Zb. o jedoch a niektorých iných látkach škodlivých zdraviu, zákon č. 238/1991 Zb. o odpadoch v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 255/1993 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat, vyhláška ministra zahraničných vecí č. 61/1983 Zb. o Dohode o medzinárodných prepravách skazitelných potravín a o špecializovaných prostriedkoch určených na tieto prepravy (ATP).
- 24) § 3 ods. 3 písm. a) zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 24a) Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 64/1987 Zb. o Európskej dohode o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR).
- 24b) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
- 25) § 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

- 26) Čl. 119 písm. n) a čl. 120 Ústavy Slovenskej republiky.
- 27) Európska konferencia ministrov dopravy CEMT/ECMT.
- 27a) § 2 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 58/1997 Z. z.
- 28) § 21 ods. 2 Obchodného zákonníka.
- 28a) Článok I § 4 ods. 2 zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky.
- 28b) § 23 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 29) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 30) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- 31) § 84 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb.
- 32) § 19 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb.
- 33) § 47 zákona č. 71/1967 Zb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.

Upozornenie: Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.